

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

Giáo trình

NGUYÊN LÝ KẾ TOÁN

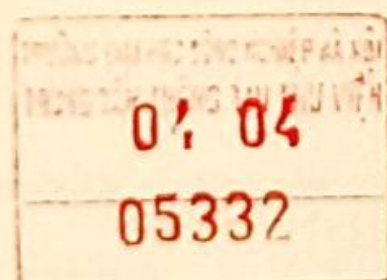
NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI
Chủ biên: TS. Nguyễn Thị Lan Anh

Giáo trình **NGUYÊN LÝ KẾ TOÁN**

(Tái bản lần 1)

NHÀ XUẤT BẢN THỐNG KÊ - 2018

LỜI NÓI ĐẦU

Trong điều kiện nền kinh tế Việt Nam hội nhập ngày càng sâu rộng vào nền kinh tế khu vực và thế giới, ngành kế toán của Việt Nam cũng không thể đứng ngoài quá trình hội nhập đó. Trong những năm qua cùng với sự phát triển của nền sản xuất xã hội, kế toán Việt Nam không ngừng đổi mới và từng bước đáp ứng được sự phát triển của nền kinh tế thị trường. Nguyên lý kế toán là một môn cơ sở lý luận và phương pháp luận của khoa học kế toán. Với nhận thức đó, cuốn giáo trình "Nguyên lý kế toán" được biên soạn lần này dựa trên cơ sở kế thừa một số nội dung của giáo trình cũ, có bổ sung nhiều nội dung mới phù hợp với sự phát triển của khoa học kế toán và hội nhập kế toán quốc tế.

Cuốn giáo trình "Nguyên lý kế toán" xuất bản lần này là tài liệu quan trọng phục vụ cho giảng dạy, học tập và cũng là tài liệu cung cấp cơ sở lý luận hỗ trợ các nhà khoa học, các nhà quản lý nghiên cứu về kế toán.

Nội dung của giáo trình:

Chương 1: Tổng quan về kế toán;

Chương 2: Phương pháp chứng từ kế toán;

Chương 3: Phương pháp tính giá;

Chương 4: Phương pháp tài khoản kế toán và sổ kế toán;

Chương 5: Phương pháp tổng hợp - cân đối kế toán;

Chương 6: Kế toán các quá trình kinh doanh chủ yếu.

Giáo trình do tập thể giảng viên bộ môn Kế toán công, Khoa Kế toán - Kiểm toán, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội biên soạn gồm: TS. Nguyễn Thị Lan Anh (Chủ biên, biên soạn chương 6, đồng biên soạn chương 4); Ths. Đinh Thị Thanh Hải (biên soạn chương 1); Ths. Đậu Thị

Bích Phượng (biên soạn chương 2,3), Ths. Đinh Ngọc Thùy Hà (đồng biên soạn chương 4), Ths. Nguyễn Ngân Giang (biên soạn chương 5).

Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ, góp ý của các nhà khoa học và bạn đọc nhằm tiếp tục cập nhật, bổ sung và hoàn thiện hơn giáo trình này trong tương lai.

TẬP THỂ TÁC GIẢ

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	3
Chương 1	
TỔNG QUAN VỀ KẾ TOÁN	9
1.1. KHÁI NIỆM VÀ VAI TRÒ CỦA KẾ TOÁN TRONG QUẢN LÝ KINH TẾ	9
1.1.1. Khái niệm	9
1.1.2. Vai trò của kế toán trong quản lý	12
1.2. YÊU CẦU CỦA THÔNG TIN KẾ TOÁN VÀ NHIỆM VỤ CỦA KẾ TOÁN	13
1.2.1. Yêu cầu của thông tin kế toán	13
1.2.2. Nhiệm vụ của kế toán	14
1.3. CÁC KHÁI NIỆM VÀ NGUYÊN TẮC KẾ TOÁN ĐƯỢC THỪA NHẬN	15
1.3.1. Các khái niệm	15
1.3.2. Các nguyên tắc kế toán	17
1.4. CÁC THƯỚC ĐO SỬ DỤNG VÀ CÁC ĐỐI TƯỢNG SỬ DỤNG THÔNG TIN KẾ TOÁN	24
1.4.1. Các thước đo sử dụng trong kế toán	24
1.4.2. Đối tượng sử dụng thông tin kế toán	26
1.5. ĐỐI TƯỢNG CỦA KẾ TOÁN	28
1.5.1. Tài sản và phân loại tài sản	28
1.5.2. Nguồn vốn và phân loại nguồn vốn	31
1.5.3. Sự vận động của tài sản trong quá trình kinh doanh	35
1.6. HỆ THỐNG CÁC PHƯƠNG PHÁP KẾ TOÁN	38
1.6.1. Các phương pháp kế toán	38
1.6.2. Mối quan hệ giữa các phương pháp kế toán	40
TÓM TẮT CHƯƠNG	42
Câu hỏi ôn tập	42
Hệ thống bài tập	43

Chương 2

PHƯƠNG PHÁP CHỨNG TỪ KẾ TOÁN	49
2.1. NỘI DUNG VÀ Ý NGHĨA CỦA PHƯƠNG PHÁP CHỨNG TỪ KẾ TOÁN	49
2.1.1. Nội dung của phương pháp chứng từ kế toán	49
2.1.2. Ý nghĩa của phương pháp chứng từ kế toán	50
2.2. PHÂN LOẠI CHỨNG TỪ KẾ TOÁN	51
2.2.1. Phân loại chứng từ theo nội dung nghiệp vụ kinh tế	51
2.2.2. Phân loại chứng từ theo địa điểm lập chứng từ	51
2.2.3. Phân loại chứng từ theo mức độ khái quát	52
2.2.4. Phân loại chứng từ theo công dụng	52
2.3. TRÌNH TỰ XỬ LÝ, LUẬN CHUYÊN CHỨNG TỪ KẾ TOÁN	53
2.3.1. Lập và lưu trữ chứng từ kế toán	53
2.3.2. Trình tự luân chuyển chứng từ kế toán	55
2.3.3. Ký chứng từ kế toán	56
2.3.4. Quản lý, sử dụng chứng từ kế toán	56
2.4. HỆ THỐNG BIỂU MẪU CHỨNG TỪ KẾ TOÁN	57
TÓM TẮT CHƯƠNG	57
Câu hỏi ôn tập	58
Hệ thống bài tập	67

Chương 3

PHƯƠNG PHÁP TÍNH GIÁ	71
3.1. KHÁI NIỆM VÀ Ý NGHĨA CỦA PHƯƠNG PHÁP TÍNH GIÁ	71
3.1.1. Khái niệm về phương pháp tính giá	71
3.1.2. Ý nghĩa của phương pháp tính giá	72
3.2. YẾU CẦU CỦA PHƯƠNG PHÁP TÍNH GIÁ	72
3.3. QUY TRÌNH TÍNH GIÁ VÀ VIỆC VẬN DỤNG CÁC NGUYÊN TẮC KẾ TOÁN TRONG TÍNH GIÁ	73
3.3.1. Quy trình tính giá	73
3.3.2. Vận dụng các nguyên tắc kế toán trong tính giá	75

3.4. NỘI DUNG VẬN DỤNG TRÌNH TỰ TÍNH GIÁ CHO CÁC ĐỐI TƯỢNG KẾ TOÁN CHỦ YẾU	77
3.4.1. Nội dung trình tự tính giá tài sản mua vào	77
3.4.2. Nội dung trình tự tính giá sản phẩm, dịch vụ sản xuất	80
3.4.3. Nội dung trình tự tính giá sản phẩm, hàng hoá, dịch vụ tiêu thụ và giá trị vật tư xuất dùng cho sản xuất kinh doanh	83
TÓM TẮT CHƯƠNG	90
Câu hỏi ôn tập	90
Hệ thống bài tập	91
Chương 4	
PHƯƠNG PHÁP TÀI KHOẢN KẾ TOÁN VÀ SỔ KẾ TOÁN	95
4.1 PHƯƠNG PHÁP TÀI KHOẢN KẾ TOÁN	96
4.1.1. Khái niệm và ý nghĩa của phương pháp tài khoản kế toán	96
4.1.2. Tài khoản kế toán và kết cấu của tài khoản kế toán	97
4.1.3. Hệ thống tài khoản kế toán thống nhất hiện hành	103
4.1.4. Phân loại tài khoản kế toán	105
4.1.5. Quan hệ đối ứng và phương pháp ghi kép trên tài khoản kế toán	117
4.1.6. Kiểm tra, đối chiếu số liệu ghi chép trên các tài khoản	127
4.2. SỔ KẾ TOÁN	130
4.2.1. Khái niệm sổ kế toán	130
4.2.2. Phân loại sổ kế toán	132
4.2.3. Mở sổ, ghi sổ, khóa sổ và chữa sổ kế toán	141
TÓM TẮT CHƯƠNG	150
Câu hỏi ôn tập	150
Hệ thống bài tập	151
Chương 5	
PHƯƠNG PHÁP TỔNG HỢP - CÂN ĐỐI KẾ TOÁN	156
5.1. NỘI DUNG, Ý NGHĨA CỦA PHƯƠNG PHÁP TỔNG HỢP - CÂN ĐỐI KẾ TOÁN	156
5.1.1. Nội dung phương pháp tổng hợp - cân đối kế toán	156
5.1.2. Ý nghĩa của phương pháp tổng hợp - cân đối kế toán	158

5.2. NGUYÊN TẮC CHUNG XÂY DỰNG CÁC BÁO CÁO KẾ TOÁN	158
5.3. YÊU CẦU VÀ CÔNG VIỆC CHUẨN BỊ KHI LẬP CÁC BÁO CÁO KẾ TOÁN	159
5.4. BẢNG CÂN ĐỐI KẾ TOÁN	160
5.4.1. Nội dung và kết cấu của bảng tổng hợp - cân đối kế toán	160
5.4.2. Tính chất của bảng cân đối kế toán	164
5.4.3. Mối quan hệ giữa bảng cân đối kế toán (BCĐKT) và tài khoản kế toán	168
5.5. BÁO CÁO KẾT QUẢ HOẠT ĐỘNG	169
TÓM TẮT CHƯƠNG	173
Câu hỏi ôn tập	173
Hệ thống bài tập	174
Chương 6	
KẾ TOÁN CÁC QUÁ TRÌNH KINH DOANH CHỦ YẾU	178
6.1. KHÁI QUÁT CHUNG VỀ KẾ TOÁN CÁC QUÁ TRÌNH KINH DOANH CHỦ YẾU	178
6.2. KẾ TOÁN QUÁ TRÌNH MUA HÀNG	179
6.2.1. Khái niệm và nhiệm vụ	179
6.2.2. Chứng từ và tài khoản sử dụng	180
6.3. KẾ TOÁN QUÁ TRÌNH SẢN XUẤT	189
6.3.1. Khái niệm và nhiệm vụ	189
6.3.2. Chứng từ và tài khoản sử dụng	189
6.4. KẾ TOÁN QUÁ TRÌNH TIÊU THỤ VÀ XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ KINH DOANH	199
6.4.1. Khái niệm và nhiệm vụ	199
6.4.2. Chứng từ và tài khoản sử dụng	200
TÓM TẮT CHƯƠNG	211
Câu hỏi ôn tập	211
Hệ thống bài tập	212
DANH MỤC HỆ THỐNG TÀI KHOẢN KẾ TOÁN DOANH NGHIỆP	217
TÀI LIỆU THAM KHẢO	226